

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๒๑.๓/๕๗๖๘๙

สว. ๑/๓๘๔
วันที่ ๒ ๘.๔.๕๙
เวลา ๒๐.๐๐

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
๑๑๒๔ ๙๙
๙๙ - ๒ ๘.๔. ๒๕๕๘ / ๑๙

กระทรวงคลัง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขยายอายุการให้สิทธิพิเศษในการจำหน่ายอาหารเสริม (nm) โรงเรียน แก่องค์การส่งเสริมกิจการโภชนา

แห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอ เรื่อง ขยายอายุการให้สิทธิพิเศษในการจำหน่ายอาหารเสริม (nm) โรงเรียน แก่องค์การส่งเสริมกิจการโภชนาแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้ามายังที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด ชาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการ (กระทรวงการคลัง) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

องค์การส่งเสริมกิจการโภชนาแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการโภชนาและผลิตภัณฑ์ม ขอให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจรับทราบรายงานผลการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (nm) โรงเรียน ของภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๗ และภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๗ และขออนุมัติขยายอายุการให้สิทธิพิเศษในการจำหน่ายอาหารเสริม (nm) โรงเรียน แก่ อ.ส.ค. ซึ่งได้สิ้นสุดลงในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวอยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ

๑.๒ มติคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๖/ว (๑) ๒๓๖๐๕ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบในหลักการแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ตามมติคณะกรรมการโภชนาและผลิตภัณฑ์มครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ส่วนการให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (nm) โรงเรียน จัดซื้อจากองค์การส่งเสริมกิจการโภชนาแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการน้ำพิเศษนั้น โดยให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจรับความเห็นของกระทรวงพัฒนาฯ สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการด้วย

๑.๒.๒ ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๖/ว ๔๖ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ รับทราบแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ตามมติคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ ที่เห็นควรให้ทุกหน่วยงาน

/ซึ่งได้รับ...

ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้้อาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดขึ้นจาก อ.ส.ค. โดยวิธีกรณีพิเศษ หรือที่เรียกชื่อย่างอื่นซึ่งมีวิธีการทำองเดียวกันได้ ตามนัยระเบียบว่าด้วยการพัสดุที่หน่วยงานนั้นๆ ถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ให้ อ.ส.ค. ได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าวไม่เกินสิบเดือนกันยายน ๒๕๕๖ โดยให้คณะกรรมการโคนม และผลิตภัณฑ์นมพิจารณาทบทวนรายการลงมโนะโรงเรียนที่จำหน่ายในอนาคตให้มีความเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายอื่นสามารถเข้าร่วมโครงการได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นระยะ เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน พร้อมทั้งส่งรายงานผลการประเมินเป็นรายปีให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ ทราบด้วย

๑.๓ อ.ส.ค. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ได้รายงานผลการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนั้นโรงเรียน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ ทราบและขออนุมัติขยายอายุการให้สิทธิพิเศษตามแนวทางซึ่งสิ้นสุด ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ออกใบอีก ๓ ปี โดยคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ได้อศัยคำน้ำใจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ อนุมัติให้ขยายอายุการให้สิทธิพิเศษในการจำหน่ายอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ออกใบอีก ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ โดยมีข้อสังเกต คือ ให้คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม พิจารณาเสนอการจัดสรรสิทธิในการจำหน่ายนมโรงเรียนให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายอื่น เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นธรรม รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการโครงการ เป็นระยะจากหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นกลาง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมาอธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สถาบันแทนราษฎร ไปพิจารณาดำเนินการทบทวนยุทธศาสตร์พัฒนาโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ และเร่งจัดทำแผนบริหารจัดการนั้นโรงเรียนในระยะยาว โดยบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่งกระทรวงครองได้เสนอเรื่องดังกล่าว ต่อหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อทราบ และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อศัยคำน้ำใจตามประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้กรุณารับทราบ เรื่องดังกล่าวแล้ว แจ้งตามหนังสือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ คสช. (สลธ)/๓๖๙ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๖ กำหนดว่า “การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างจากส่วนราชการ หน่วยงาน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะ เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ผลิตพัสดุหรือทำงานจ้างนั้นเอง และนายกรัฐมนตรีอนุมัติให้ซื้อหรือจ้าง
- (๒) มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ซื้อหรือจ้าง และกรณีนี้ให้รวมถึงหน่วยงานอื่น ที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดด้วย”

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว การที่ส่วนราชการจะดำเนินการซื้อหรือจ้าง โดยวิธีกรณีพิเศษ จากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงาน อื่นได้ได้ ก็โดยอาศัยคำสั่งนายกรัฐมนตรี หรือมีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติกำหนดให้ซื้อหรือจ้าง เท่านั้น ซึ่งในกรณีที่มีหน่วยงานได้ประสงค์จะขอรับสิทธิพิเศษในเรื่องใด คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ จะเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาว่า สมควรจะให้สิทธิพิเศษตามที่ขอหรือไม่ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากสิทธิพิเศษที่องค์การส่งเสริมโคนมและผลิตภัณฑ์นมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ได้สืบสุดลงเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (nm) โรงเรียน ในระยะยาว ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๙ (เดือนตุลาคม ๒๕๕๙) เป็นต้นไป จึงจำเป็นต้องดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการนัมโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการพิจารณาให้สิทธิพิเศษแก่ อ.ส.ค. ต่อเนื่องไปตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

๔. สาระสำคัญ / ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณาแล้ว มีมติดังนี้

๔.๑ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อมีมีบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนั้นบังคับแก่กรณีได้ ให้กระทำการนั้นหรือ วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข แต่ประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งโดยหลักการพื้นฐาน หรือแนวโน้มโดยทั่วไปของรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลในประเทศไทย เดิมสนับสนุนเศรษฐกิจแบบเสรี และเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และต้องไม่ตกรากฎหมายควบคุมธุรกิจโดยไม่มีความจำเป็นและ ต้องไม่ประกอบธุรกิจแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่จะมีความจำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือจัดให้มีสาธารณูปโภค จากหลักการข้างต้น รัฐจึงไม่มีนโยบายที่จะให้ สิทธิพิเศษแก่น่วยงานใดๆ เพิ่มเติมอีก เว้นแต่จะอยู่ในข่ายเข้าข้อยกเว้นดังกล่าว

๔.๒ ผลการประเมินโครงการอาหารเสริม (nm) โรงเรียน โดยคณะกรรมการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (nm) โรงเรียน สรุปว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ในการบริโภคนมโรงเรียนในทุกด้านเมื่อเทียบกับนมสดในห้องตลาด โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด และมาก โดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้งผู้ประกอบการและศูนย์รวมร้านนมดีบ และโรงจานผลิตนมโรงเรียนมีความพึงพอใจในหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติของโครงการฯ และมีความพึงพอใจในการจัดสรรสิทธิและการดำเนินโครงการฯ ในปี ๒๕๕๙ โดยคะแนนความพึงพอใจ เฉลี่ยอยู่ที่ระดับมากที่สุดและมาก ในกรณีนี้รวมถึงการจัดอาหารเสริม (nm) โรงเรียนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ ผลการประเมินได้ระบุปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งของผู้ประกอบการ และการเก็บรักษานม ของโรงเรียนที่ส่งผลทำให้คุณภาพนมลดลง ตลอดจนปัญหาการกำกับดูแลด้านคุณภาพโดยเฉพาะ การดำเนินการกับผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ รวมทั้งการตรวจสอบปริมาณของน้ำนม ให้สอดคล้องกับจำนวนจริงเพื่อการพิจารณาสิทธิและงบประมาณให้ถูกต้อง ซึ่งคณะกรรมการโคนม และผลิตภัณฑ์นม ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ได้รับทราบผลการประเมิน การดำเนินโครงการฯ พร้อมทั้งเห็นชอบแผนบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (nm) โรงเรียนระยะยาว และแนวทางแก้ไขในประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้ว

๔.๓ เพื่อให้ปัญหาคุณภาพนมโรงเรียนและปัญหาน้ำนมดีบล้นตลาดได้รับการแก้ไข อย่างถูกต้องและยั่งยืน ประกอบกับการให้สิทธิพิเศษในกรณีดังกล่าว จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยนักเรียนได้ดีมั่นที่มีคุณภาพ ผลิตจากนมโคสดภายใต้มาตรฐานคุณภาพและไม่มีนิมพงหรือวัตถุอื่นเจือปน โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานขององค์กรอาหารและยา ในการนี้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วม โครงการนมโรงเรียนได้รับส่วนแบ่งน้ำนมดีบจากเกษตรกรตาม MOU ที่ได้จัดทำไว้ อันเป็นการช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมซึ่งเป็นอาชีพพระราชทานให้สามารถจำหน่ายน้ำนมดีบได้ในราคาและปริมาณ ตามที่ได้ทำ MOU ไว้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อราคานมผลิตภัณฑ์นม ตามกลไกตลาด เนื่องจากได้แยกส่วน MOU ผลิตภัณฑ์นมที่จำหน่ายในเชิงพาณิชย์และผลิตภัณฑ์นมที่จำหน่าย ในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนแล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงถือได้ว่า เป็นกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้

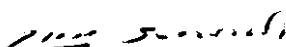
กลไกของรัฐเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหานมโรงเรียนทั้งระบบและเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมดังนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินโครงการฯ จึงขยายระยะเวลาการให้สิทธิพิเศษในการจำหน่ายอาหารเสริม(นม) โรงเรียน แก่ อ.ส.ค. ออกไปอีก ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ โดยให้ประเมินผลการดำเนินการเป็นรายปีให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ ทราบด้วย และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโภชนาคนมและผลิตภัณฑ์นม เพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการให้สิทธิพิเศษดังกล่าว มิได้เป็นการขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แต่อย่างใด

๔. ข้อเสนอเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ/พิจารณา

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษฯ ตามนัย ข้อ ๔.๒ ข้างต้น ดังนั้น จึงขอเสนอเรื่องนี้ มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ พร้อมทั้งแจ้งเวียนมติคณะกรรมการรัฐมนตรีให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวงศ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓
โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕-๖